

**STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH
W LEŚNYM OGRODZIE BOTANICZNYM „MARSZEWO”
NADLEŚNICTWA GDAŃSK**

**I. ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY MAŁOLETNIM A PRACOWNIKAMI
OŚRODKA KULTURY**

§ 1

Zasady ogólne

1. Zasadą, której przestrzeganie jest wymagane od pracowników w odniesieniu do wszystkich podejmowanych czynności w LOB, jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Pracownicy LOB traktują dziecko małoletnie z szacunkiem oraz uwzględniają jego godność i potrzeby.
3. Pracownicy LOB działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych instytucji oraz swoich kompetencji.
4. Niedopuszczalne jest podejmowanie jakichkolwiek czynności niedozwolonych określonych w niniejszej procedurze, w jakiegokolwiek formie.
5. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi i młodzieżą obowiązują wszystkich pracowników, pedagogicznych i niepedagogicznych, praktykantów, stażystów oraz wolontariuszy.
6. Osoby wymienione w § 1 ust. 5 obowiązane są do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy ich reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe.
7. Osoby wymienione w § 1 ust. 5 obowiązane są do działania w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji ich zachowania.

§ 2

Zasady komunikacji

1. Zasady komunikacji z małoletnimi:
  - 1) udzielane odpowiedzi muszą być adekwatnych do wieku małoletniego i danej sytuacji;
  - 2) nie jest dopuszczalne zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie dziecka;
  - 3) nie jest dopuszczalne podnoszenie głosu na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z zagrożenia bezpieczeństwa dziecka lub innych dzieci.

§ 3

Zachowania niedozwolone wobec małoletnich

1. Nie jest dopuszczalne ujawnianie danych wrażliwych dotyczących małoletniego, wyszczególnionych w art. 9 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. UE.L. z 2016 r. Nr 119, poz. 1), obejmujących pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej lub danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby.
2. Zachowania niedozwolone obejmują używanie wulgarnych słów, gestów oraz żartów, czynienie uwag, które stanowią, lub mogą być odebrane jako nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej.
3. W sytuacjach wymagających wykonania przez pracownika LOB czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniego, unikać należy innego niż niezbędny kontaktu fizycznego z małoletnim, w szczególności w przypadku udzielania pomocy małoletniemu w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu i korzystaniu z toalety oraz opatrywaniu ran.
4. Niedozwolone jest wykorzystywanie relacji wynikającej z władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
5. Nie jest dozwolone utrwalanie wizerunku dziecka dla celów prywatnych poprzez filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie. Zakaz ten obejmuje także umożliwienie utrwalenia wizerunków małoletnich osobom trzecim. Wyjątkiem jest utrwalanie wizerunku na potrzeby placówki, na podstawie zgody udzielonej przez rodziców/prawnych opiekunów.
6. Nie jest dozwolone proponowanie dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używanie ich w obecności małoletnich.
7. Nie jest dozwolone nawiązywanie z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, lub mogących zostać uznane za posiadające takie właściwości. Obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie małoletnim treści erotycznych i pornograficznych.

§ 4

Zachowania niedopuszczalne w sieci i poza godzinami pracy

1. Nie jest dozwolone nawiązywanie kontaktów z biorącymi udział w zajęciach w LOB poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych.
2. Nie jest dozwolone utrzymywanie kontaktów towarzyskich z małoletnimi biorącymi udział w zajęciach w LOB za pośrednictwem szeroko rozumianych sieci komputerowych i zewnętrznych aplikacji. Dopuszczalną formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami lub opiekunami są kanały służbowe (służbowy e-mail, telefon służbowy). Z kanałów tych nie należy korzystać poza godzinami pracy.

§ 5

Odpowiedzialność

1. Złamanie zasad wymienionych w przedmiotowej procedurze jest podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej lub karnej.

II. PROCEDURA PODEJMOWANIA INTERWENCJI W SYTUACJI PODEJRZENIA KRZYWDZENIA LUB POSIADANIA INFORMACJI O KRZYWDZENIU MAŁOLETNIEGO

§ 6

Definicje

1. Światowa Organizacja Zdrowia wskazuje, że krzywdzeniem jest każde zamierzone i niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój. Wyróżnić można cztery formy krzywdzenia osoby małoletniej:

- 1) przemoc psychiczną;
- 2) przemoc fizyczną;
- 3) zaniedbywanie;
- 4) wykorzystywanie seksualne małoletniego.

2. Wykorzystywanie seksualne osoby małoletniej to (za WHO): zaangażowanie dzieci lub młodzieży w aktywność seksualną, którą nie w pełni rozumieją i na którą nie są w stanie wyrazić świadomej zgody bądź na którą nie są przygotowane rozwojowo i nie mogą wyrazić zgody lub która narusza prawa bądź normy społeczne. Dzieci mogą być wykorzystywane seksualnie zarówno przez dorosłych, jak i inne dzieci, które – ze względu na swój wiek lub etap rozwoju – znajdują się w pozycji opieki, zaufania lub władzy nad ofiarą. Wyróżnia się trzy rodzaje wykorzystania seksualnego małoletnich:

- 1) bezkontaktowe wykorzystanie seksualne (np. groźby o podłożu seksualnym, werbalne molestowanie seksualne, obnażanie się, wystawianie dziecka na działanie pornografii);
- 2) kontaktowe wykorzystanie seksualne (napaść na tle seksualnym lub gwałt);
- 3) kontaktowe wykorzystanie seksualne z wyłączeniem stosunku seksualnego.

§ 7

Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego

1. Wśród przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego wyróżnić można przestępstwa wskazane w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.) w następujących regulacjach:

- 1) Art. 197. [Zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej]

- 2) Art. 198. [Seksualne wykorzystanie niepoczytalności lub bezradności]
- 3) Art. 199. [Seksualne wykorzystanie stosunku zależności lub krytycznego położenia]
- 4) Art. 200. [Seksualne wykorzystanie małoletniego]
- 5) Art. 200a. [Elektroniczna korupcja seksualna małoletniego]
- 6) Art. 200b. [Propagowanie pedofilii]
- 7) Art. 202. [Publiczne prezentowanie treści pornograficznych]
- 8) Art. 203. [Zmuszenie do uprawiania prostytucji]
- 9) Art. 204. S 3. [Stręczycielstwo, sutenerstwo i kuplerstwo]

2. Zgodnie z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.) instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.

§ 8

Ważne sygnały

1. Pracownicy LOB zwracają szczególną uwagę na występowanie w zachowaniu małoletniego sygnałów świadczących o krzywdzeniu, w szczególności o możliwości popełnienia jednego z przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wskazanych w § 7. Uwagę pracownika powinny zwrócić przykładowo następujące zachowania:

- 1) Dziecko ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić;
- 2) Podawane przez dziecko wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp., dziecko często je zmienia;
- 3) Pojawia się niechęć przed udziałem w zajęciach uwzględniających ćwiczenia fizyczne;
- 4) Dziecko nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody;
- 5) Dziecko wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
- 6) Dziecko boi się rodzica lub opiekuna;
- 7) Dziecko boi się powrotu do domu;
- 8) Dziecko jest bierne, wycofane, uległe, przestraszone;

§ 9

Procedury postępowania

1. W przypadku uzyskania informacji o krzywdzeniu małoletniego lub podejrzenia krzywdzenia małoletniego, pracownik ma obowiązek:

- 1) wezwać pogotowie, jeżeli wystąpiło poważne uszkodzenie ciała lub przetransportować małoletniego do punktu medycznego w celu konsultacji, jeżeli uszkodzenie nie wymaga natychmiastowej interwencji pogotowia;
- 2) poinformować rodziców małoletniego o zaistniałej sytuacji;
- 2) poinformować o zdarzeniu lub swoich podejrzeniach co do krzywdzenia małoletniego nadleśniczego Nadleśnictwa Gdańsk;
- 3) sporządzić notatkę służbową opisującą zdarzenie, w szczególności przyczynę wystąpienia podejrzenia o krzywdzeniu małoletniego.

2. Powiadamiając nadleśniczego o podejrzeniu krzywdzenia małoletniego pracownik:

- 1) przedstawia formy i okoliczności krzywdzenia, które udało mu się ustalić, lub których wystąpienie podejrzewa;
- 2) w przypadku, gdy zachodzi podejrzenie popełnienia wobec małoletniego jednego z przestępstw przeciwko wolności seksualnej i obyczajności:
  - a. nadleśniczy składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury, realizując obowiązek wynikający z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.);
  - b. nadleśniczy podejmuje niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa, o ile miało ono miejsce na terenie placówki;
  - c. nadleśniczy składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury korzystając z wzoru stanowiącego Załącznik nr 1 do Standardów Ochrony Małoletnich.

III. ZASADY PRZEGLĄDU I AKTUALIZACJI STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH

§ 10

1. Standardy ochrony małoletnich, obowiązujące w LOB, podlegają przeglądowi corocznie, w terminie ustalonym przez nadleśniczego, każdorazowo w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego oraz w razie nowelizacji następujących aktów prawnych:

- 1) ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (t. j. Dz. U. z 2024, poz. 560);
- 2) ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2809).

2. Przegląd standardów ochrony małoletnich, obowiązujących w LOB, polega na ustaleniu wypełniania przez standardy wymogów przepisów prawa powszechnie obowiązującego, w szczególności art. 22c ustawy, o której mowa w ust. 1 pkt 1.

3. Przeglądu standardów ochrony małoletnich, obowiązujących w LOB, dokonuje kierownik LOB lub osoba przez niego upoważniona.

4. W przypadku, gdy przegląd, o którym mowa w ust. 3, wykaże niespełnianie przez standardy ochrony małoletnich wymagań określonych w przepisach, o których mowa w ust. 1, lub też standardy z innych przyczyn okazały się nieaktualne, lub nieodpowiadające potrzebom ochrony małoletnich, dokonywana jest aktualizacja standardów.

5. Aktualizacji standardów ochrony małoletnich, obowiązujących w LOB, dokonuje kierownik LOB lub osoba przez niego upoważniona.

6. W przypadku aktualizacji standardów kierownik LOB przygotowuje projekt, który jest przyjmowany przez nadleśniczego w drodze zarządzenia.

IV. SPOSOBY DOKUMENTOWANIA I ZASADY PRZECHOWYWANIA UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH INCYDENTÓW LUB ZDARZEŃ ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIEGO

§ 11

1. Każdy ujawniony lub zgłoszony incydent lub zdarzenie zagrażające dobru małoletniego, na temat, o którym LOB posiada wiedzę, zostaje odnotowany w księdze zdarzeń zagrażających dobru małoletniego, według następującego wzoru:

1) Data zdarzenia.

2) Opis zdarzenia, podjęte czynności.

3) Czy miała miejsce interwencja organów zewnętrznych (np. policji, prokuratury)?

4) Opis podjętych przez organy zewnętrzne czynności.

2. Każdorazowy wpis do księgi zdarzeń zagrażających dobru małoletniemu uruchamia procedurę przeglądu i aktualizacji standardów ochrony małoletnich.

V. ZASADY OKREŚLAJĄCE ZAKRES KOMPETENCJI OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZA PRZYGOTOWANIE PRACOWNIKÓW LOB DO STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH, ZASADY PRZYGOTOWANIA PERSONELU DO ICH STOSOWANIA ORAZ SPOSOBY DOKUMENTOWANIA TEJ CZYNNOŚCI

§ 12

1. Przed nawiązaniem z osobą stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem małoletnich lub z opieką nad nimi Nadleśnictwo Gdańsk uzyskuje informacje czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze

z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze.

2. Przez inną działalność związaną z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem małoletnich należy rozumieć w szczególności wykonywanie czynności związanych z organizacją wypoczynku małoletnich, wykonywanie umów cywilnoprawnych związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem małoletnich lub z opieką nad nimi.

3. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie pracowników LOB do stosowania standardów ochrony małoletnich jest kierownik LOB. Kierownik LOB może upoważnić wyznaczoną przez siebie osobę do przygotowania pracowników do stosowania standardów ochrony małoletnich.

4. Osoba odpowiedzialna za przygotowanie pracowników LOB do stosowania standardów ochrony małoletnich musi posiadać niezbędną wiedzę pozwalającą na przeprowadzenie szkoleń pracowników placówki, obejmujących następujące zagadnienia:

- 1) rozpoznawanie symptomów krzywdzenia małoletnich;
- 2) procedury interwencji w przypadku podejrzeń krzywdzenia małoletnich;
- 3) odpowiedzialność prawna pracowników placówki, zobowiązanych do podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia lub stwierdzenia krzywdzenia małoletnich;

5. Szkolenia, o których mowa w ust. 4, są organizowane raz w roku, w terminie wskazanym przez nadleśniczego.

6. Osoba, o której mowa w ust. 4, zapoznaje pracowników ze standardami ochrony małoletnich oraz odbiera od każdego zatrudnionego pracownika oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich, obowiązującymi w LOB. Wzór oświadczenia pracownika został określony w Załączniku nr 2 do Standardów Ochrony Małoletnich.

7. Pracownicy nowo zatrudnieni w LOB są zapoznawani ze standardami w pierwszym tygodniu pracy i w tym czasie jest od nich odbierane oświadczenie, o którym mowa w ust. 6.

8. Osoba, o której mowa w ust. 4, bierze udział w rekrutacji pracowników i w jej trakcie ocenia przygotowanie kandydata do pracy z dziećmi małoletnimi.

9. Osoba, o której mowa w ust. 4, jest odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielenie mu wsparcia.

VI. ZASADY I SPOSÓB UDOSTĘPNIANIA RODZICOM ALBO OPIEKUNOM PRAWNYM LUB FAKTYCZNYM STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH DO ZAZNAJOMIENIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA.

§ 13

1. Dokumentacja składająca się na standardy ochrony małoletnich jest dostępna na stronie internetowej LOB.

2. Rodzice/opiekunowie prawni małoletnich są informowani o adresie strony internetowej LOB, o której mowa w ust. 1 przy rezerwacji zajęć w LOB oraz każdorazowo w czasie spotkań z personelem placówki.
3. Na życzenie rodziców/opiekunów prawnych standardy ochrony małoletnich są udostępniane w formie papierowej. Udostępnienie w tej formie jest możliwe raz w ciągu roku szkolnego.

Obowiązkiem rodziców/opiekunów prawnych jest zaznajomienie się ze standardami i wynikającymi z nich zasadami ochrony małoletnich przed krzywdzeniem.